

6. Stredoeurópske stretnutie RC modelárov ponoriek a 3. majstrovstvá Európy

Na sklonku leta, pred tým keď sa vypustia bazény kúpalísk je ideálny čas na organizovanie podujatí zamerané pre RC modelárov ponoriek. Jedno sa konalo aj v Bratislave – Rači cez víkend 3. a 4. Septembra 2022.

Zahajenie

K dispozícii sme mali bazén s rozmermi 20 x 50 metrov s hĺbkou vody od 1,6 po 2,2 metra. Kúpalisko má oproti prírodnnej vodnej ploche výhodu, že ponorka sa stáva v prípade poruchy ľahko zachrániteľná. RC modely ponoriek sú v našich končinách skôr raritou ako

bežným modelárskym odvetvím práve to nás v našom klube spája, aby sme organizovali toto výnimočné podujatie a dostali ho do povedomia väčšej časti modelárov či verejnosti. Sú tu obsiahnuté mnohé zručnosti rôznych odvetví modelárstva a propagáciu sa snažíme ukázať aj deňom návod, ako sa dá tráviť voľný čas.

V každom z nás je tak aspoň trošku súťaživý duch a aby si kapitáni ponoriek mohli zmerať svoje zručnosti aj vo vode, už po treťí krát sme v spolupráci s kolegami zo Žilinského ponorkového klubu organizovali jazdu pravidelnosti na trati pomedzi bôje. Tento rok to bol tretí ročník a samotní modelári si na stretnutí pred šiestimi rokmi osobne navrhli a odsúhlisili pravidlá súťaže. Plán trate, pravidlá a aj video zo samotného prejazdu trate modelárom Otom Geržom môžete nájsť na stránkach našeho klubu. Strojcom myšlienky vytvoriť Európsky pohár je práve Ponorkový klub Žilina a jeho

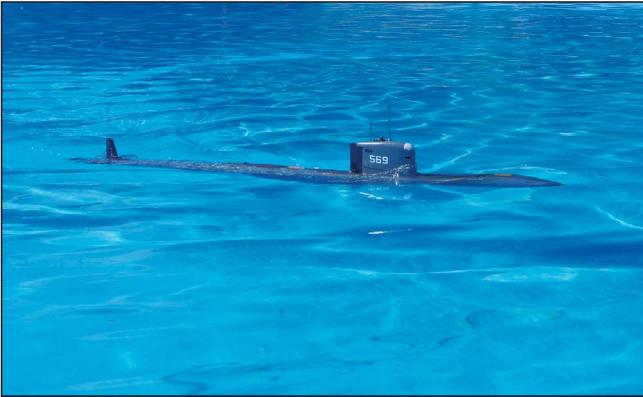
predseda Vladimír Randa a môj nápad bol pravidelnosť, ako to je pri historických automobiloch a pretekoch do vrchu.

Podme ale nazad k samotnej Regatte. Stretnutie organizujeme prvý septembrový víkend s periodicitou dvoch rokov, vždy v párnym roku. V roku 2020 sme museli podujatie kôli pandemickým opatreniam na poslednú chvíľu zrušiť. Náhrada logicky ďalší rok nebola, lebo to už organizoval Rakúsky klub IGU Austria podujatie nedaleko Viedne v Neulengbachu ako býva zvykomu nich zas v roku nepárnym. Nás a ich klub sa tak navzájom striedame. V našich končinách sa zázemie žiaľ nedá porovnať s tým, ktoré majú k dispozícii kluby na západ od nás, no napriek všetkému sa snažíme podujatie usporiadáť ako najlepšie vieme k spokojnosti všetkých štartujúcich a to aj s priestranstvom pre stany a karavany. Samozrejmostou sú sociálne zariadenia a zabezpečili sme i sprchu, sice pod holým nebom v plážovej

Andrea Vecchiarelli a jeho nová ponorka U-XXIII_II

Albacore - Detlef Franke DE pri ponáraní

Albacore - Detlef Franke DE

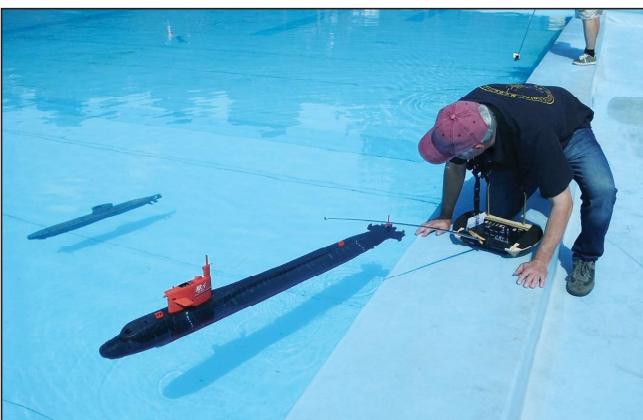
I400 Vladimír Randa SK

prezliekarni riešenú so záhradnou sprouchou, ale zato s teplou vodou. Tí, ktorí

dávajú prednosť útulnej izbe mohli využiť túto sezónu služby novu otvoreného ho-

tela vzdialenosť od kúpaliska na pešo iba 200m.

Prví modelári začali na kúpalisko prichádzať už v piatok popoludní, akedže príležitosť na jazdenie v bazéne je všeobecne málo, využili čas a spustili svoje modely na vodu. Otestovali tak svoje ponorky ešte pred oficiálnym zahájením, ktoré bolo v sobotu dopoludnia krátko po 9-tej hodine. Po krátkom príhovore sme si pripili sektom s účastími zo siedmych štátov Európy a to Rakúska, Českej republiky, Nemecka, Talianska, Maďarska, Poľska a Slovenska na úspešný priebeh oboch podujatí. Nemecká vlajka viala tentokrát na našom podujatí po prvý krát vďaka trom modelárom. Detlef Franke, Christian Albrecht a Marcel Böhlke, priesli spolu 7 modelov. Z Českej republiky nás po prvý krát navštívil Pavel Kostka s modelom U82 (stavebnica od firmy Engel).

Christian Albrecht DE púšťa na vodu svoju NR-1

Jakub Kecz PL a jeho flotila

Oto Gerža CZ pri svojich ponorkách - 3D tlač a lepty

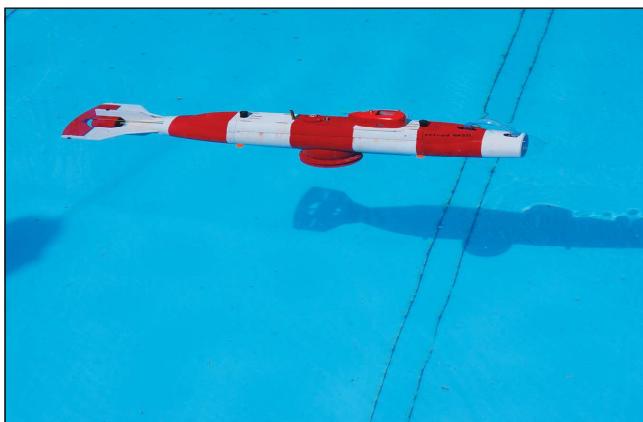
MINOGA Petra Jaška CZ pri nočných plavbách

Peter Horvath AT a jeho Seawolf prejazdom trate

Petr Jašek CZ DSRV

Petr Jašek CZ DSRV vyvinuta pre Challange cup

Sobota je už známa programom, ktorý je voľný, patrí k oddychovým a tak voľné jazdy, výmena skúseností či už v suchom doku alebo pri bazéne, sú na mieste. Zastúpené boli modely ponoriek v časovej osi od I.sv vojny po súčasnosť. Stavebnice celých ponoriek, upravené plastikové modely cez výrobu technológiou 3D tlače, či v neposlednom rade vlastná konštrukcia od výroby formy po laminátový trup, toto všetko bolo možné vidieť na vlastné oči.

Veľmi dôležité je spomenúť, že ponorky delíme ešte všeobecne podľa typu systému ponárania na dva druhy a to dynamické a statické. Dynamické sú konštrukčne jednoduchšie a na svoje ponorenie používajú podobne ako lietadlá vztlak. Systém spočíva v pôsobení vztlakových sôl vody na ponorné kormidlá ponorky, podobne ako to je u vztlakových sôl keď vzduch pôsobí na krídla lietadla. V obidvoch prípadoch vztlakové sily vznikajú iba pri vzájomnom protipohybe médiá (vody resp. vzduchu) a krídla na ktoré pôsobí. Z toho vyplýva, že dynamická ponorka sa môže ponoriť, podobne ako lietadlo vzlietnuť, iba ak sa pohybuje určitou

rýchlosťou. Ponáranie takéhoto modelu je možné len ak je v pohybe a toto ponáranie nie je realistické. Ani u skutočných ponoriek sa tento systém nepoužíva. Ale nespornou a veľmi významnou výhodou tohto systému je, že v prípade poruchy modelu (porucha RC súpravy, pohonu atď.) t.j. straty pohybu vztlaková sôl zanikne a model sa automaticky vynorí.

Ponorky so statickým systémom ponárania používajú pre svoje ponorenie podobne ako skutočné princíp zvýše-

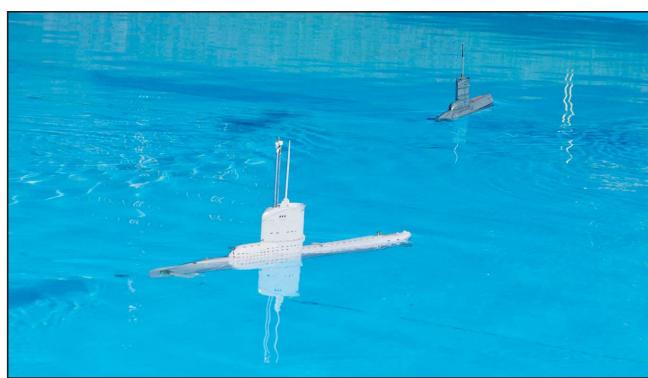
nia svojej hmotnosti načerpaním okolitej vody do svojho tesného trupu a tým sa zmení výtlak a dokážu sa ponoriť bez pohybu, čiže na mieste. Statické ponorky sa teda pohybujú vo vode realisticejšie a sú vernou kópiou svojich originálov. Na napustenie vody do záťažových nádrží sa používajú rôzne systémy od pneumatických, cez piestové až po vaky s čerpadlom. Každé majú svoje výhody aj nevýhody. Väčšina ponoriek, ktoré boli prezentované, mali statický ponor.

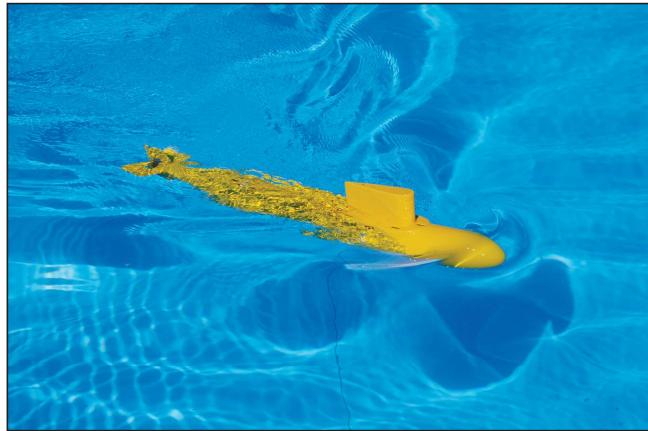
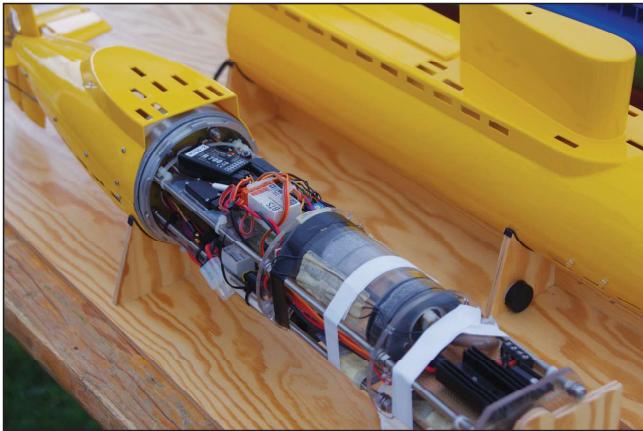
Ponorky - IGU Austria

Ponorky Petra Jaška a Miroslava Kostrouna CZ

Ponorky U-XXIII

Seawolf od Robbe prerobený na statický ponor, Marcel Böhle DE

Seehund Detlef Franke DE

V Nedel'u ráno „otužilci“ Mário Galbavý zo Žilinského klubu a Michal Kováčik z nášho, skočili do vody a pripravili trať na súťaž a rozostavili bôje. V doobedenajších hodinách potom dážď presunul pôvodný štart súťaže z 10-tej hodiny na poludnie. Nedočkáv súťažiaci na svojich mobiloch sledovali meteorologický radar

a tlačili očami oblačnosť preč od bazéna. Do súťaže sa zapojili modelári s dynamickými aj statickými ponorkami a to bol cieľ, vytvoriť pravidlá tak, aby mohli súťažiť modelári s oboma typmi ponoru modelov a aj ľuboľouhou dízkou alebo ak chcete veľkosťou. Kategórie sme tak nevytvárali a namiesto toho sa jazdia

jazdy na dve kolá a ten, kto má najmenší rozdiel času prvej a druhej jazdy, stáva sa víťazom. Je to vlastne jazda pravidelnosti a je spravidlivá pre všetkých. Pokiaľ sa súťažná ponorka dotkne bójky, alebo sa vynorý keď sa nemá, pripočítavajú sa k rozdielu časov trestné sekundy. Za obidenie bójky alebo prekročený čas strávený na trati nasleduje diskvalifikácia. Pravidlá a plán trate sú zverejnené na našich klubových stránkach. Musím spoenať, že Petr Jašek a Miroslav Kostroun priniesli projekt DSRV, ktorý vyvinuli špeciálne pre Challange Cup. Ponorky sú tlačené na 3D tlačiarni a majú statický ponor. Vynikajú výbornou manévrovatelnosťou.

Na stupeň víťazov 3. majstrovstiev Európy ponoriek sa tento rok postavil Peter Horvath z Rakúska s dynamickej ponorkou Seawolf (stavebnica firmy Robbe) a musím podotknúť, že tento titul mu právom patrí. Preplávať prvú trojicu bójí s ponoreným modelom čo v praxi znamená stabilnou rýchlosťou, neminúť ani jednu bójku a potom s vynoreným modelom zacúvať nieje jednoduché

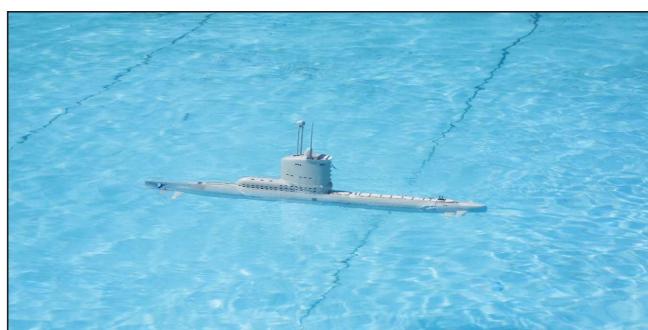
Švédska ponorka HMS Spiggen II. Christian Albrecht DE

U12 Christian Mikulics AT

U155 ex Deutschland modelár Jacek Bieda PL - putovný pochár

U-XXIII Mirek Kostroun CZ

Ceny pre víťazov

a svedčí to o zručnosti kapitána ako vie ovládať svoju ponorku. Rozdiel času medzi prvým a druhým kolom činil iba necelých **5 sekúnd** a celé najkratšie kolo trvalo 1 minútu a 56 sekúnd.

Druhým bol Detlef Franke z Nemecka s modelom Seawolf zajazdil kolo za 3 minúty a 23 sekúnd pričom rozdiel času bol necelých **7 sekúnd**. Jeho ponorka bola statická v mierke 1:10.

Ako tretí sa na stupeň víťazov postavil Jan Gerža so statickou ponorkou See-hund jeho syna Ota v mierke 1:17. Jeho najrýchlejšie kolo zajazdil za takmer 2 minúty a 41 sec. s rozdielom takmer **9 sekúnd**.

Modelári do Bratislavu priniesli aj nové ponorky, ktoré mali u nás premiéru a tie boli ocenené cenou STAVITEĽ a tých, ktorí priniesli novinku v konštrukcií modelov, dostali cenu INOVÁTOR. Obe ceny udeľujeme roky a o tom myšlienky je Petr Jašek z Ústí na Labem. Ďakujeme touto cestou za výrobu cien a za krásny a hodnotný príspevok k spoloorganizácii.

Prvou ponorkou, za ktorú jej autor dostal titul staviteľ bola z II. sv. vojny. Patrila do nemeckého námorníctva a bol to typ U-XXIII. Postavil ju talianský modelár Andrea Vecchiarelli. Samotný model tvorí stavebnica od firmy BRONCO v mierke 1:35 a tesný trup si Andrea vyrobil sám. Statický ponor je pri jeho modeloch samozrejmosť. Okrem tohto modelu priniesol aj ponorku Skipjack, ktorá poznáme z minulých ročníkov. Oba modely nádherne a realisticky plávali.

Vladimír Randa zo Žiliny priniesol „obrí model“ Japonskej ponorky I-400 a bol tak druhým oceneným. Táto ponorka počas II. sv. vojny patrila k tým väčším. Trup je zložený z dvoch častí, predná a zadná časť sú delené v strede. Ponorka je v mierke 1:40 s dĺžkou 310 cm a šírkou 36cm, hmotnosť prázdnej ponorky sa zatial zastavila na 50 kg. Tento model však na vodu spustený neboli, ale verím, že na budúci rok v Neulengbachu sa tak stane. Bola vystavená pred suchým dokom a dostala tak počas podujatia čestné miesto a symbolizovala z diaľky o aké stretnutie ide.

Tretím, kto dostal cenu staviteľ, bol poľský modelár Jacek Bieda s ponorkou U 155 ex Deutschland v mierke 1:60 vyvinutá za obdobia prvej svetovej vojny. Pôvodne to bola obchodná ponorka a jej úlohou bolo prelomiť britskú námornú blokádu v Severnom mori. Od februára 1917 bola ponorka prestavovaná na podmorský križník U 155. Predstavený model má delený trup v čiare ponoru a je vybavený statickým ponorným systémom. Trup je laminátový, vyrobený pomocou formy. Lodné skrutky sú vyrábané tiež na mieru. Táto ponorka získala ale ešte jednu cenu, ktorú spomeniem neskôr.

Cenu inovátor dostali Jan a Oto Geržovi za ich neustále nasadenie pri konštrukcii modelov pomocou 3D tlače, leptov a noviniek, ktorých je mnoho. Oto je strojca a otec Jan mu pomáha a podporuje ho ako sa najlepšie dá. Je to nádherná ukážka tímovej práce otca so synom.

Titul najvzdaľenejší účastník dostal modelár Jakub Kercz, ktorý pricestoval z poľskej Varšavy, mal to k nám vyše 620 km. Prezentoval sa so statickou ponorkou Akula v mierke 1:96,

Ako poslednú sme udeliли tú najprestížnejšiu cenu, Putovný pohár. Je to cena, ktorú získava modelár so svojím modelom na dva roky a potom putuje do rúk ďalšieho modelára. Na zadnej strane sú zapisaný všetci modelári, ktorí cenu získali pred ním. Výlučne diváci sú tí, ktorí hodnotia ako model nielen vyzerá, ale aj ako sa im páči jeho plavba na a pod vodou hladinou. Môžeme teda povedať, že je to cena širokej verejnosti. Tešil sa z nej Jacek Bieda už so spomenutou ponorkou U155 ex Deutschland. Po prvý krát zavítal putovný pohár do Poľska.

Na záver ešte spomeniem, že neustále sa snažíme podujatie skvalitniť a do budúcnosti je v pláne postaviť trať pre súťaž už v piatok popoludní s osvetlením bójí, aby sa súťažiaci mohli pripraviť na nedelňajší Európsky pohár už počas piatka a soboty. Veríme tiež, že areál prejde do budúcnosti rekonštrukciou a pridá to na kvalitu samotného podujatia. Budeme sa tešiť na ďalší ročník o dva roky. S veľkou pravdepodobnosťou môžem povedať že bude to víkend 31.8 a 1.9.2024

Za tím ModelBoats.sk

Roman Pastorík

Foto: Roman Pastorík, Petr Jašek,
Miroslav Kostroun

Vítazi Challange Cup zľava Jan Gerža - 3 miesto CZ, Detlef Franke - 2 miesto DE, Peter Horvath - 1 miesto AT

Podákovanie zúčastneným a vyhlásenie výsledkov

Putovný pohár U155 Jacek Bieda PL